

עמ"ת 3343/06/14 - מדינת ישראל נגד ואפי ג'בר

בית המשפט המחוזי בירושלים

05 יוני 2014

בפני כב' השופט ארנון דראל
עמ"ת 3343-06-14 מדינת ישראל נ' ואפי ג'בר

בעניין: מדינת ישראל
ע"י משטרת ישראל - יחידת תביעות מחוז ירושלים
נגד
ואפי ג'בר
ע"י ב"כ עו"ד אריאל הרמן

העוררת
המשיב

החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט א' רון) מיום 1.6.2014 בתיק מ"ת 9798-04-14, בגדרה שוחרר המשיב ממעצר בתנאי שישהה במעצר בית מלא, יפוקח בידי בן דודו, אחיו או אחד מחבריו. להבטחת עמידתו בתנאים נקבע כי יפקיד סכום של ₪ 7,500 ויעמיד התחייבות עצמית וערבויות. עוד נקבע כי השהות במעצר הבית תלווה באיזוק אלקטרוני.

2. נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו 4 עבירות של סחר בסמים מסוכנים:

א. באישום הראשון מואשם המשיב בכך שבתאריך 7.1.2014 מכר לשוטר סם מסוג חשיש במשקל של 5.76 גרם תמורת ₪ 600. עוד מצוין כי ביום 1.1.2014 סיכמו השוטר והמשיב, שהיו במסעדה בבעלות המשיב, כי המשיב ימכור לשוטר את הסם והמשיב התחייב ליצור קשר עם השוטר מיד כאשר יקבל את הסמים. ביום 7.1.2014 יצר המשיב קשר עם השוטר והודיע לו שהוא יכול לבוא ולרכוש את הסם. כאשר השוטר הגיע ברכבו יצא המשיב מהמסעדה כשראשו ופניו מכוסים בכובע צמר ומסר לשוטר את הסם.

ב. באישום השני נדון מקרה דומה שבו מכר המשיב לשוטר סם מסוג חשיש במשקל של 8.04 גרם תמורת ₪ 600. מסירת הסם נעשתה ביום 20.1.2014 בשער הפרחים בירושלים לאחר תיאום טלפוני.

ג. באישום השלישי מדובר במכירת חשיש במשקל של 14.12 גרם תמורת סך של ₪ 1,000 לאחר לאותו שוטר. גם כאן סיכמו השניים על המכירה במסעדה והמסירה נעשתה בסמוך למסעדה.

ד. האישום הרביעי עוסק במכירת 7.9 גרם חשיש תמורת 500 ₪ שנעשתה לאותו שוטר ביום 25.2.2014. באותו מפגש בין השוטר לבין המשיב שהיה במסעדה הציע המשיב לשוטר את הסם ולאחר מכן מכר לו אותו.

3. לצד כתב האישום הגישה העוררת בקשה להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים. הבקשה נסמכה על המסוכנות הנלווית לעבירות של סחר בסמים וכן נטען כי נלמדת מסוכנות מעברו הפלילי של המשיב שכולל הרשעות בעבירות של חבלה כאשר העבריין מזוין, ניסיון לתקיפת אדם לשם שוד, קבלת רכב גנוב, עבירות נשק, הפרת הוראה חוקית והפרעה לשוטר.

4. בדיון הראשון שהתקיים לפני בית משפט קמא (כב' השופט ג' ארנברג, ס' נשיא), נדונו הנסיבות של מכירת הסם. בא כוחו של המשיב עמד על כך שהמשיב קנה סמים עבור השוטר על רקע מערכת יחסים ביניהם כאשר השוטר הוא שהפציר ושידל את המשיב ששיג עבורו את הסם עד שהתרצה והסכים להשיג לשוטר את הסם לבקשתו תמורת הסכום שנתן לו. הטענה הייתה שאף שמדובר בסחר לפי הבחינה המשפטית בפועל מדובר בשליחות של מכר או חבר שהולך וקונה עבור החבר בכספו של האחרון. על רקע זה ביקש הסנגור להורות על שחרור המשיב כבר באותו שלב.

5. בית משפט קמא מצא בהחלטתו כי אף שמדובר בעסקאות עם סוכן משטרתי - וגם אם טענות המשיב נכונות הרי שמדובר בסחר בסמים על פי הפרשנות המשפטית המקובלת וזאת ללא קשר לשאלה אם מדובר בסוכן מדיח. בית משפט קמא מצא שמתקיימת עילת מעצר הנובעת מחזקת המסוכנות ובחן את שאלת השחרור לחלופת מעצר. הוא ציין כי נוכח טענות בא כוח המשיב וכן בהינתן כי מדובר בכמויות סם לא גדולות במיוחד יש לשקול חלופה ועל כן הורה על הכנת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב.

6. תסקיר המעצר מיום 8.5.2014 מציג תמונה בעייתית. ההתרשמות מהמשיב היא כי הוא מנהל אורח חיים בלתי יציב, נעדר מסגרת תעסוקה קבועה ומסתובב עם חברה שולית. עוד ניכר קושי להתנהל באופן אחראי לבחירותיו תוך היגררות אחר אחרים. שירות המבחן מציין שימוש לרעה בחומרים וקשר עם עוברי חוק לרבות מעולם הסמים כאשר חלק מהעבירות בוצעו לכאורה במסגרת המסעדה שאותה ניהל המשיב. נוכח מאפייני האישיות, העובדה כי המשיב לא הורתע מעונשים שהוטלו עליו, לרבות מאסר ממושך, וכן על רקע המיחוס לו, כשמדובר לכאורה בעבירות חוזרות של סחר בסמים היכולות להתבצע גם מתוך הבית הובע בתסקיר ספק לגבי יכולתה של חלופה ביתית להפחית את הסיכון בשחרורו. עוד התרשם שירות המבחן שלא לטובה מהמפקחים שהוצעו. סיכום התסקיר הוא כי בחינת שחרורו צריכה להיעשות לחלופה מחוץ לירושלים בפקוח סמכותי של אנשים אשר מחויבותם להצבת גבולות עבור המשיב חזקה יותר לרבות בהקשר ליכולת להתנהל מולו באסרטיביות ולדווח במקרה של הפרה.

7. עם קבלת התסקיר התקיים דיון לפני בית משפט קמא (כב' השופט א' רון). בית המשפט ציין בהחלטתו מיום 11.5.2014 כי "הבסיס לחלופת מעצר בנסיבות העניין גבולי" אך מצא נוכח החלטת המותב הקודם על הזמנת תסקיר כי אין מקום לבלום את המהלך. הוא התייחס לחלופות מעצר אחרות שהוצעו והורה לשירות המבחן לבחון אותן ולהגיש תסקיר משלים.

8. שירות המבחן בחן הצעות נוספות לחלופה והגיש ביום 14.5.2014 תסקיר משלים. החלופה שעמדה על הפרק הייתה מעצר בית במרחק ממקום ביצוע העבירה אך בירושלים, איזוק אלקטרוני ופיקוח על ידי בנות משפחתו של המשיב. שירות המבחן שלל את החלופה הזו תוך שהוא כותב כי המפקחות תתקשינה לזהות מצבי סיכון והחלופה מצויה בירושלים. עמדת קצינת המבחן הייתה כי ניתן לשקול אפשרות כזו רק במידה שמדובר במפקחים סמכותיים שמכירים בסיכון במצבו באופן מותאם. על רקע זה סברה קצינת המבחן כי איזוק אלקטרוני לא יהווה תחליף לפיקוח אנושי מתאים. התסקיר לא בא אפוא בהמלצה לשחרור לחלופה המוצעת. בית משפט קמא שבחן את התסקיר וקיים דיון במעמד הצדדים החליט ביום 15.5.2014 לאפשר למשיב פעם נוספת להציג פיקוח על ידי מפקחים אחרים.

9. בתסקיר המעצר השלישי, שהוכן ביום 28.5.2014, בחן שירות המבחן את חלופת המעצר המתוקנת. חלופה זו כללה כאמור מעצר בית בפסגת זאב, איזוק אלקטרוני ובנוסף הוצעו ארבעה מפקחים אחרים שהם בני דודו של המשיב ושניים מחבריו. שירות המבחן מצא כי מדובר במפקחים ראויים ומתאימים שיש להם את היכולת להטיל על המשיב מרות. בתסקיר מציינת קצינת המבחן כי אף שבתסקירים הקודמים הובעה הערכה כי ניתן לשחרר המשיב לחלופה מחוץ לירושלים הרי שנוכח ההתרשמות מהמפקחים המוצעים כיום, הכרתם בחומרת המיחוס למשיב ובסיכון הגלום בעבירות מסוג זה, ההערכה היא כי יהיה בחלופה המוצעת להפחית את הסיכון בשחרורו של המשיב. עוד הומלץ על הטלת פיקוח מעצרים למשך ששה חודשים.

10. בית משפט קמא דן בשאלת שחרורו של המשיב לחלופה בעקבות קבלת התסקיר האחרון ביום 1.6.2014. לאחר שמיעת טענות וכן התרשמות מהמפקחים החליט להורות על שחרור בתנאים שפורטו לעיל. בית המשפט סקר את התהליך שעברה בחינת החלופה וציין כי אף שיש תמורה מסוימת בעמדת שירות המבחן בסופו של דבר מדובר בתסקיר הממליץ על שחרור לחלופת מעצר. עוד ציין בית המשפט כי המשיב מצוי במעצר מזה חודשיים וכן כי הרשעותיו הקודמות הן מלפני 10 שנים.

11. העוררת סבורה כי בית משפט קמא טעה בהחלטתו וזאת נוכח כמות העסקאות, העבר הפלילי ורמת המסוכנות. היא מצביעה על ההתרשמות השלילית מהמשיב במסגרת התסקירים וסבורה כי בית המשפט שגה כאשר הזמין תסקירים נוספים. עוד מלינה העוררת על שחרור המשיב למעצר בית בבית אמו בפסגת זאב בניגוד לאמור בשני התסקירים הראשונים. העוררת סבורה כי בית המשפט טעה בכך שמצא את השינוי שחל בתסקירים - שינוי לגיטימי-ועמדתה היא כי אין מקום לשחרור המשיב לחלופת מעצר.

12. בא-כוחו של המשיב ביקש להותיר את ההחלטה על כנה. הוא שב ועמד על הנסיבות המיוחדות של ביצוע העבירות ועל כך שמדובר בהדחה מצד סוכן לביצוע רכישה עבור הסוכן תוך שהפנה לראיות. הוא הצביע על ההמלצה החיובית בסופו של התסקיר השלישי וכן על כך שהעבר הפלילי רחוק ולא רלוונטי.

13. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות. בבחירת האפשרות להסתפק בחלופה למעצר יש לבחון את המעשה ואת העושה. השאלה עליה יש להשיב היא האם הנאשם מסוכן ואם ניתן ליטול את עוקצה של סכנתו. הניסיון להשיב על שאלה זו הוא מעצם טיבו ניסיון לצפות מראש את התנהגותו של הנאשם. בבחינת המעשה על בית המשפט לבחון אם מעידות נסיבותיה של העברה כשלעצמן שהנאשם עלול לחזור על

המעשה או לעשות מעשה דומה בדרך כלל או נוכח צירוף מסוים של נסיבות. (בש"פ 5222/97 **קופל פטשניק נ' מדינת ישראל**, פ"ד נא (4) 702, 705-706 (1998)). בחינת החלופה נעשית באופן דו שלבי: ראשית נבחנת ברמה העקרונית השאלה אם חלופת מעצר כלשהי עשויה להשיג את תכליות המעצר, ולאחר מכן נבחנת התאמתה של החלופה הקונקרטית למקרה הנדון (ר' בש"פ 2368/13 **מדינת ישראל נ' אריה שירזי** (9.4.2013) וההפניות שם).

14. ככלל, מי שמואשם בביצוע עבירות סחר בסמים מסוכנים דינו מעצר עד תום ההליכים ואולם אין המדובר ב"פעולה אוטומטית":

"בית המשפט - שעליו מוטלת עם יתר רשויות אכיפת החוק המשימה להלחם בנגע הקשה של שימוש בסמים - אינו כמין מכשיר אוטומטי, הפולט את פקודת המעצר כאשר הוא מוזן בנתון של עבירות סמים, אלא עליו לשקול ולחזור ולשקול את נסיבות המעשה, נסיבות העושה ואת החלופות למעצר... גם מסיכויי השיקום, אפילו מדובר בעבירה כה חמורה, אל לו להניח את ידו..." (בש"פ 4185/03 **אביטן נ' מדינת ישראל** (14.5.03) כפי שצוטט בהסכמה בבש"פ 8690/10 **אלון אלמוג נ' מדינת ישראל** (5.12.10)).

15. בנסיבותיו של מקרה זה, מקובלת עלי עמדתו של בית משפט קמא כי יש לאפשר את השחרור לחלופה. אשר ל**מעשה** - אכן, המדובר בארבעה אישומים של סחר בסם מסוכן, ואולם עיון בתיקי החקירה מלמד כי יש יסוד לטענות המשיב באשר לנסיבות הרכישה. אף שאין הדבר מפחית מחומרת העבירות מצאתי כי אופן ביצוען, כפי שעולה מתוך הראיות, מפחית במידה מסוימת את המסוכנות הגלומה בביצוע עבירות סחר בסם כפי שאף עולה מההחלטה הראשונה שניתנה בבית משפט קמא.

16. אשר ל**עושה** - נלמדת בעייתיות מסוימת באשר למשיב, כפי שהדברים מפורטים בתסקיר שירות המבחן. בעייתיות זה הביאה לכך שבית משפט קמא טרח ובחן מספר רב של חלופות תוך שהקפיד לאתר חלופה הדוקה יותר באמצעות מפקחים שנמצאו ראויים לאחר שני סבבים של בחינת חלופות. לצד מעצר בית מלא בפיקוח על ידי מפקחים שנמצאו ראויים מצא בית משפט קמא להורות על איזוק אלקטרוני וכן על הפקדת ערובה.

17. כאן המקום להזכיר שאף שלמשיב עבר פלילי - אין לו עבירות קודמות בתחום הסמים והעבירות האחרונות, אף שהן חמורות, בוצעו בשנת 2004.

18. החלופה שנבחרה בבית משפט קמא עונה אפוא על הנדרש ולפיכך הערר נדחה. המשיב ישתחרר לאחר שיעמוד בתנאי השחרור שנקבעו בבית משפט קמא.

ניתנה היום, ז' סיוון תשע"ד, 05 יוני 2014, במעמד הצדדים.

ארנון דראל, שופט